

BARTUL PETRIĆ (1899—1974)

Upravo na izmaku XIX stoljeća, 1899, pada godina rođenja dvaju slikara koje je dao otok Hvar. Obojica Starograđani (već je ranije jedan Starograđanin, danas već sasvim zaboravljeni kipar Josip Plančić, rođen oko 1840, bio akademski školovan umjetnik; bavio se uglavnom sitnom plastikom) — jedan je od njih, Bartul Petrić, upravo preminuo (24. X 1974), a drugi, Juraj Plančić, još je 1930. u tragičnim uvjetima, napustio dotada neraskidivo prijateljstvo sa svojim vršnjakom. Obojica su hodočastili u Pariz, slikarsku metropolu svijeta — Plančić nešto ranije,

da se nikada više ne vrati u rodni kraj, a Bartul Petrić 1934, nakon što je već imao dvije samostalne izložbe, 1931. i 1932. u Splitu i Zagrebu.

Kao što je Plančić, nakon zagrebačke Akademije i neizbježnih školskih utjecaja, u prvom redu Becića, otkrio u Parizu francusko slikarstvo XVIII stoljeća, Watteaua i Fragonarda, te kao opijen stvarao u oskudici i neimaštini svoj čudesni slikarski opus — i to platio vlastitim životom, tako je i Petrić otkrio u Parizu impresionizam koji mu je od tada unaprijed bio likovnim izrazom, ali prožet vlastitim pečatom koji je proisticao iz podneblja i krajolika u kojem je izrastao. Stvorivši taj svoj lični izraz, Petrić se uspješno odupirao uplivima sa strane. Njegov je opus određen dalmatinskim koordinatama: »Berba«, »Ribari«, »Ručak u polju«, »Seljaci kod turnja« i slično (naročito mrtve prirode), a radio je i kao pejzažist i portretist. Čini se da je u Petrića najizrazitija kreativna crta ipak bila grafika, iako ona, koliko nam je poznato, ne predstavlja pretežni dio njegova opusa. Još za boravka u Parizu, kao mlad slikar, Petrić je doživio značajnu afirmaciju: dvije su mu slike bile otkupljene u »Salonu nezavisnih«.

Bartul Petrić nije bio zaboravio svog nesretnog prijatelja. Njegovim je nastojanjem i upornim zalaganjem formirana nakon rata u Starom Gradu galerija slika, nazvana Plančićevim imenom (smještena u kući Bijankini, u sklopu s još nekim drugim zbirkama) i u kojoj Plančićevi radovi zauzimaju izuzetno i počasno mjesto.

Mladen Nikolanci